

ների շնորհիւ Փէրիայի հայերն ընդհանրապէս պարապում են երկրագործութեամբ (այն էլ բոլորովին նահապետական ձևով), անասնապահութեամբ և մասամբ էլ խաշնարածութեամբ, որից ստացւած բրդից կանայք պատրաստում են գորգ, կարպետ, թաղիք, շալ, ջէջիմ, տոպրակ, անկողին, գուլպայ, մի խօսքով իրենց բոլոր շորերն իրենք են պատրաստում: Այդ գործւածքները թէև այնքան նուրբ և գեղեցիկ չեն, բայց լայտնի են իրենց տոկունութեամբ:

Այգեմշակութիւնը նոյնպէս իր պատուաւոր տեղն է բռնում: Խաղողից գիւղացիք պատրաստում են այնքան գինի, որքան իրենց պէտք է, իսկ մեծ մասը չորացնում են ու չամիչ և կամ թանձր շիւրա են պատրաստում և լաճախ պասօրերին գործ ածում, մանաւանդ ձմեռը:

Մեղաբուծութիւնը զարգացած է այն գիւղացիներին մէջ միայն, որոնց գիւղերն գտնւում են լեռների լանջին: Յայտնի է Ախուռայի, Սիպակ-Ղաղջաղի և Խօնսարու մեղրը: Երամաբուծութիւնը գոյութիւն չունի: Հայ գեղջկուհիները կաւէ աման ձեռքով շինելու մէջ վարպետ են: Նրանք շինում են կաւէ կճուճ, պտուկ, կուժ, թաս և այլն: Կան նաև քիչ թւով առևտրականներ, մանրավաճառներ, մսագործներ, հիւսններ, դարբիններ, դերձակներ, ջրաղացպաններ, կօշկակարներ, սափրիչներ, չարւադարներ, մշակիւք և այլ մանր գործաւորներ:

Մշակութիւն, պարարտացում: Փէրիայում գիւղացիների գլխաւոր զբաղմունքն երկրագործութիւնն է, որի համար նպաստում է գաւառի արգաւանդ ու բերրի հողը, որը կազմւած է մեծ մասամբ հողային ու կաւային շերտերից և առհասարակ մութ շագանակագոյն կամ տիպական՝ սև գոյն ունի: Հերկում են արօրով, 2—3 վերջօկ խորութեամբ, որ պահանջում է միայն երկու լուծ, այսինքն երկու զոյգ եզ: Հնձում են նահապետական մանգաղներով ու գերանդիներով: Հողը երբէք չէ հանգստանում, այլ անգաղար մշակւում է. պարբրտացնում են երեք տարին մի անգամ աղբով կամ կորըն-